

Ernest Sena: 'Perdent i guanyant temps'

La Unió Europea acaba de prendre un acord de vital importància, d'abast històric. Pel Tractat sobre estabilitat, coordinació i governança (que s'ha de signar a principi de març i que ha d'entrar en vigor l'any 2013), els governs de la zona euro i els que s'hi vulguin sumar --de fet, tota la UE, tret del Regne Unit i de la República Txeca-- s'obligaran per llei, preferiblement de rang constitucional, a mantenir els pressupostos de tota l'administració pública en equilibri o amb superàvit. El nou Tractat permet un dèficit estructural màxim del 0,5% del PIB estatal a terme mitjà. Aquesta és l'anomenada regla d'or pressupostària. Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya preveuen un dèficit de l'1,3% per al 2012 (el 2010 fou d'un 4,2% liquidat, el 2011 d'un 2,66% previst, però que difícilment es deu haver aconseguit). I el dèficit estatal voreja ara el 8%, amb l'objectiu imposat de baixar al 4,4% durant el 2012. L'esforç que s'haurà de fer en l'administració dels recursos públics és ben notable, i hauria de millorar clarament l'eficàcia del sector públic, amb el consegüent aprimament d'estructures; alhora, també hauria d'ajudar a millorar la competitivitat general del sistema productiu, i a absorbir menys recursos financers via deute públic --de manera que n'hi hauria més de disponibles per al finançament del sector privat, empreses i famílies. A més, l'equilibri pressupostari ajudarà a prioritzar més estrictament els recursos disponibles aplicables a una política redistributiva i de creixement econòmic. Per a completar el quadre, fóra convenient d'establir les penalitzacions pertinents als governants infractors; a tots els governants, no tan sols als d'àmbit local, com hi ha qui pretén. El principal problema d'aquest acord és d'ordre temporal: arriba massa tard i necessita més temps. Allò que arriba tard no és la limitació del dèficit --que en teoria ja s'havia decidit--, sinó els mecanismes coercitius necessaris que facin respectar aquesta limitació i que els governants europeus estiguin autènticament convençuts que és una limitació necessària --com ara ha fet veure la dura realitat en un context de crisi econòmica global. Amb una altra política fiscal, la crisi europea del deute molt probablement no hauria tingut un efecte tan dur i general i hauria permès de superar abans la recessió econòmica. En tot cas, s'ha confirmat que tota política econòmica expansiva requereix una hisenda pública sanejada i solvent, i que un espai monetari únic, tant de l'euro com del dòlar, necessita una política monetària i fiscal conjuntes, amb les institucions, competències i mitjans pertinents. Per tant, benvinguda la regla d'or pressupostària. Però s'ha perdut un temps preciós per manca d'entesa i de direcció europees. I ara caldrà guanyar temps. Un cop ben establert el principi, la situació exigeix d'establir amb molta cura el calendari d'aplicació i de revisar els supòsits ja fixats. La política de rigor pressupostari i d'austeritat no és la causa, ni una de les causes, de la crisi. Era i continua essent una condició indispensable per a portar a bon terme una política econòmica de reactivació. La que, per fi, sembla que haja assumit la UE. El pròxim Consell Europeu, que es reunirà d'ací a un mes, haurà de concretar què pensa fer per afavorir el creixement econòmic i fomentar l'ocupació, en especial la dels joves. De moment, es guanya temps. Un temps que convindria no allargar gaire i que, això sí, caldria aprofitar per revisar els supòsits de dèficit fixats. Les previsions actuals semblen cada vegada més difícils d'aconseguir, atesos els nivells reals de dèficit heretats, i el fet de persistir a aconseguir-los podria impedir l'èxit de les mesures de reactivació. Estabilitat pressupostària i mesures d'expansió econòmica no són fàcils de combinar enmig d'una profunda crisi econòmica global. Cal entendre, tanmateix, que no són incompatibles, que l'una i l'altra es complementen i que en aquest difícil equilibri s'ha de moure l'acció de govern, la de tots els governs. Ernest Sena, economista, ex-síndic de la Sindicatura de Comptes de Catalunya i director general de l'Institut Català de Finances

2 febrer 2012